

PŘÍPAD MRTVÉHO STUDENTA

THE CASE OF THE DEAD STUDENT

PAVEL MRZENA

Police of The Czech Republic, Criminal Police and Investigation Service, Tábor

Abstrakt: Článek se zabývá smrtí mladého člověka, studenta, který na základě svého nerozvážného chování a shodou nešťastných okolností zemřel v důsledku předávkování léky na lékařský předpis. Na uvedeném případě je pak zřetelně vidět vývoj a nálada společnosti, zejména mezi mládeží, a neomezené možnosti získávání drog a jiných návykových látek, které v důsledku nekontrolované konzumace vedou až k podání smrtícího koktejlu, který má za následek smrt.

Klíčová slova:

student; léčiva; Tramal; Rivotril; internetové připojení; e-mailová komunikace; pošta

ZAČÁTEK PROVĚŘOVÁNÍ

V prosinci roku 2019 získalo Oddělení obecné kriminality v Táboře v rámci ranní pondělní konference ředitele Územního odboru informací o náhlém úmrtí mladého člověka na jednom táborském sídlišti. Mělo se jednat o 17letého T. B., studenta gymnázia z Prahy 8. Při bližším získávání informací bylo zjištěno, že se jedná o případ, který mezi zdravotníky ZZS, kteří byla na místě úmrtí, včetně zasahujícího lékaře, který shodou okolností zastával v té době vysokou pozici v rámci ZZS Jihočeské kraje, nevzbudil žádné podezření na možné protiprávní jednání a na místo smrti takto mladého člověka Policii ČR nepřizvali, ani ji jinak neinformovali.

Ke smrti mladistvého T.B. došlo pravděpodobně v sobotu nad ránem 14.12. 2019 poté, co se vrátil z maturitního plesu, který probíhal v hotelu Palcát v Táboře, kam odešel v pátek dne 13.12. 2019 po svém návratu ze školy z Prahy. ZZS byla na místo úmrtí přivolána v sobotu, dne 14.12. 2019 v době 10.53 hodin, a na místo dorazila v čase 11.01 hodin. Poté na místo přijel i lékař ZZS. Policie ČR

se k informaci o náhlém úmrtí „dostala“ až ve večerních hodinách dne 14.12. 2019 v době okolo osmé hodiny, a to čistě jen náhodou, kdy se po sociálních sítích začala šířit zpráva o náhlém úmrtí mladistvého T.B. Na celou věc zareagoval vedoucí OOP Tábor, který vyslal policejní hlídku prověřit uvedené informace.

Na základě provedeného prvotního šetření hlídky obvodního oddělení Tábor bylo zjištěno, že po příjezdu na místo posádka ZZS zjistila, že tělo jeví známky posmrtné ztuhlosti, bylo promodralé, obličej pokrytý zvratky a na ruce známky vpichů. Přítomný lékař nařídil zdravotní pitvu. Následně podal k věci vysvětlení, ve kterém uvedl následující: na místě neshledal žádné známky cizího zavinění nebo jiné podezřelé skutečnosti nasvědčující podezření ze spáchání protiprávního jednání. Z tohoto důvodu a dále pak z důvodu toho, že nemá ohlašovací povinnost, nevyrozuměl o věci Policii ČR.

Vzhledem k těmto skutečnostem se začalo celou věcí zabývat Oddělení obecné kriminality Tábor, policisté zaměřeni na linii Toxi. Kriminalisté se vydali do bytu zemřelého, kde došlo

Obr. 1 - Pohled na veškeré nalezené léky v pokoji mladistvého (zdroj: Policie ČR).

k prohlídce pokoje zemřelého mladistvého se souhlasem a za účasti obou rodičů. Na místě byla pořízena i fotografická dokumentace a rodiče pak pro potřebu policie vydali větší množství léků, které našli v osobních věcech svého zemřelého syna. Celá věc se odehrávala stále ještě v tzv. prověřování, tedy před zahájením úkonů trestního řízení.

Seznam léků, které se nacházely v pokoji zemřelého mladistvého a které rodiče vydali pro potřeby Policie ČR:

- injekční stříkačka zn Chirana 3ml s modrým písmem s nasazenou jehlou se zbytky tekutiny,
- skleněná lahvička Tramal kapky 96ml v originální papírové krabici s obsahem tekutiny, šarže 000421,
- papírová krabice léku Tramal Retard tablety 100mg s jedním prázdným blistrem od tablet, šarže 371N01,
- papírová krabice léku Xanax SR 1mg s prázdným blistrem od tablet, šarže CN9494,
- prázdná sklenička tablet Rivotril 2mg v originální papírové krabici, šarže E1694E1,
- prázdná papírová krabice od tablet Rivotril 2mg s chybějící částí s uvedením šarže,
- plastová lahvička léku Omeperazol Stada 20mg s obsahem tablet, šarže 60305,
- 1 ks prázdný blister od tablet léku Codein 30mg, šarže 3051118,
- 2 ks blisterů léku Aulin 100mg s obsahem tablet (celkem 21 tablet), šarže 1604,
- 2 ks blisteru léku Xyzal 5mg s obsahem tablet (celkem 19 tablet), šarže 234162,
- 1 ks blisteru léku Sirdalud 2mg s obsahem tablet (celkem 8 tablet), šarže K1005,
- 1 ks části blisteru léku Ambrosol 30mg s obsahem tablet (celkem 3 tablety),
- 1 ks prázdný blister léku Quetiapin Mylan 25 mg,
- 1 ks prázdný blister léku Prolacton s obsahem tablet (celkem 4 tablety), šarže 811802,
- příbalové letáky k lékům v seznamu - Tramal, Rivotril, Xanax.

Obr. 2 - Fotografie školních pomůcek a léků s injekční stříkačkou (zdroj: Policie ČR).

PŘÍČINA SMRTI

Vzhledem k věku zemřelého a podezření na zneužívání léků či drog zahájil policejní orgán OOK SKPV Tábor úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti podle §143 odst. 1 trestního zákoníku.

Podle ustanovení § 105 odstavce 1, 4 trestního řádu byl vyšetřovatelem OOK SKPV Tábor přibrán znalec ze soudně lékařského oddělení Nemocnice České Budějovice, a.s. k podání znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství, v uvedené trestní věci poškozeného mladistvého. Dále bylo vyžádáno toxikologické vyšetření z biologického materiálu (krve) zemřelého, aby mohla být zjištěna přítomnost toxikologicky významných látek.

Následným toxikologickým vyšetřením provedeným v rámci pitvy byla v těle zemřelého zjištěna přítomnost benzodiazepinu a tramadolu.

Ze znaleckého posudku pak jednoznačně vyplynulo, že příčinou smrti mladistvého studenta byla otrava léky, zejména pak toxická koncentrace tra-

madolu, trazodonu a alprazolamu. Byly zjištěny injekční vpichy, v pravé loketní jamce, jeden na hraně zápěstí, na hřbetu pravé ruky a několik v levé loketní jamce. Tyto injekční vpichy byly čerstvé, stáří nejvýše 24 hodin před smrtí. Při pitvě bylo dále zjištěno, že poškozený měl kulatobuněčný infiltrát v srdečním svalu, který se nalézá u osob zneužívajících návykové látky, zejména opiody.

Souběžně bylo prováděno šetření v místě studia poškozeného, tedy v Praze, v domově mládeže, kde bylo zjištěno od spolužáků, že poškozený T.B. užíval před spaním pravidelně jednu až tři tablety léků, které mu údajně pomáhaly usnout.

Dále bylo zjištěno, že poškozený byl pacientem Institutu neuropsychiatrické péče v Praze 8, kde bylo ošetřující lékařkou konstatováno, že T.B. je jejich dlouhodobým pacientem s diagnózou depresivní porucha a pocity derealizace a depersonalizace, přičemž na uvedenou problematiku užívá předepsanou medikaci. Nicméně ze zprávy vyplynulo, že na poškozeného by neměly mít nijak omezující vliv, zejména při školní docházce.

V celém případě, pak bylo provedeno ze strany kriminalistů komplexní šetření ke všem nalezeným lékům a bylo zjištěno, že účinnou látku tramadol obsahují kapky Tramal a tablety Tramal Retard, látku alprazolam tablety XANAX SR, které byly nalezeny v pokoji zemřelého, účinnou látku sertralin obsahuje lék Asentra a látku trazodon lék Trittico, které zemřelý užíval na základě lékařského předpisu ošetřující lékařky.

Vzhledem k tomu, že provedeným šetřením nebyla zjištěna účast další osoby na úmrtí T.B., ke kterému došlo v důsledku užití kombinace léčiv, které užíval v souvislosti s psychiatrickou léčbou s léky, které si sám obstarával bez lékařské indikace za účelem jejich zneužití. Užití léku Tramal a nezjištěných tablet večer dne 13.12.2019 doložili i svědci, se kterými byl poškozený na plese. Bez lékařského předpisu pak užíval různé druhy léků.

Pro účast cizí osoby nesvědčí ani okolnosti, za kterých byl zemřelý nalezen otcem a dále pak ani výsledky provedené zdravotní pitvy, tudíž ve věci nebyly naplněny znaky skutkové podstaty přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 trestního zákoníku ani jiného trestného činu.

Na základě všech shora uvedených skutečností pak dne 19. března 2020 rozhodl policejní orgán, vyšetřovatel OOK SKPV Tábor, o odložení věci dle ust. § 159a odst. 1 trestního řádu, neboť ve věci nešlo o podezření ze spáchání trestného činu a nebylo na místě věc vyřídit jinak.

V tuto chvíli by se dalo konstatovat, že případ byl zdárně objasněn a vysvětlen z pohledu tragické události, tedy úmrtí mladého člověka. Opak je však pravdou a policisté se ocitli na začátku dalšího prověřování, především pak ve vztahu k lékům, které si poškozený obstarával bez lékařského předpisu.

DISTRIBUCE LÉKŮ CESTOU ČESKÉ POŠTY

Prověřování se zaměřilo zejména na nalezené útržky poštovních poukázek a komunikaci v notebooku a mobilním telefonu poškozeného. Došlo k zahájení úkonu trestního řízení proti zatím neznámému pachateli, který mladistvému prodal a poskytl léky

na lékařský předpis. Vyhodnocením mobilního telefonu zemřelého T.B. byla mimo jiné zjištěna emailová komunikace právě mezi poškozeným a další osobou. V této komunikaci od 16. 10. 2019 do 12. 12. 2019 T.B. komunikuje s nezjištěnou osobou o prodeji/koupi tablet Rivotrilu a kapek Tramal, kdy se domlouvají na konkrétních lécích, na částkách, na platbě a na způsobu dodání. Nezjištěná osoba posílá mimo jiné dne 5. 12. 2019 v 18:22 hodin T.B. fotografii krabičky léku Tramal, kdy se tato fotografie zcela shodovala s fyzicky zajištěnou krabičkou léku Tramal ve věcech po zemřelém T.B. Nezjištěná osoba pak posílá T.B. své číslo bankovního účtu, na který má poukázat peníze za léky. Účet se shoduje s účtem napsaným na poštovních poukázkách zajištěných ve věcech u zemřelého. T.B. také jednu z těchto poštovních poukázek zasílá dne 5. 12. 2019 v 19:33 hodin ve fotografii nezjištěné osobě emailem, jako potvrzení, že peníze uhradil. Nezjištěná osoba pak posílá dne 11. 12. 2019 v 15:57 hodin e-mailem T.B. fotografii podacího lístku a fotografii balíčku, který mu odesílá.

Balíček byl podle fotografie odeslán dne 12. 12. 2019 v 15:05 hodin, podle později zjištěných skutečností obsahoval nejméně jedno balení léku kapek Tramal. Dále ze zjištěných skutečností vyplývá, že T.B. od nezjištěné osoby zakoupil ještě nejméně jedno balení léku Rivotril. Důsledným prověřením všech těchto informací, byl jako osoba odesílající léky poškozenému ustanoven, jistý **V. D., ročník 1965 ze Žatce**. Kriminalisté pak provedli výslech podezřelého, který se v plném rozsahu k celé věci, tedy k prodeji léku na lékařský předpis doznal. Na základě výpovědi podezřelého a nashromážděných důkazů proti němu, pak bylo vyšetřovatelem OOK SKPV Tábor vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání dle ust. § 160 odst. 1 trestního řádu pro spáchání **přečinu nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku**.

Důvody, které vedly obviněného V.D. k prodeji léků na lékařský předpis, byly následující. Z jeho výpovědi vyplynulo, že mu v srpnu 2019

zemřela manželka. Zůstal sám a z důvodu nedostatku finančních prostředků začal prodávat léky, které mu po manželce zůstaly. Potřeboval peníze na zaplacení pohřbu a ocitl se v insolvenci. V takto tíživé finanční situaci si chtěl prodejem léků vypo-moci, aby měl nějaké peníze. Proto podal inzerát na portálu doktoronline.cz a pak už se mu ozval poškozený T.B.

Vzhledem ke všem zjištěným okolnostem však Okresní státní zástupkyně v Táboře rozhodla dle ust. § 307 odst. 3 trestního řádu, o podmíněčném zastavení trestního stíhání obviněného V.D. a stanovila mu zkušební dobu na **12 měsíců**.

ÚŘEDNÍ POVINNOST

V této chvíli už zbývala kriminalistům z Oddělení obecné kriminality v Táboře již jen jedna věc. Z úřední povinnosti byly zahájeny úkony trestního řízení **pro provinění přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu dle ust. § 284 odst. 2 trestního zákoníku**, kterého se dopustil mladistvý zemřelý T.B. tím, že v místě svého bydliště v období od října roku 2019 až do doby své smrti neoprávněně přechovával několik balení léku Rivotril, který obsahuje účinnou látku klonazepam, jež je uveden v příloze č. 7 v Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznámení návykových látek jako látka psychotropní.

Vyšetřovatel pak tuto část případu odložil dle ust. **§ 159a odst. 2 trestního řádu** ve spojení s ustanovením **§ 11 odstavce 1 písm. e) trestního řádu**, kdy trestní stíhání je nepřijatelné proti tomu, kdo zemřel.

ZÁVĚR

Co říci závěrem? Jedná se o velice smutný případ zbytečné smrti mladého člověka, který byl velmi nadějným studentem a chtěl se stát právníkem. Jeho život se pak na krátkou, ale osudovou chvíli spojil se životem jiného člověka, který si procházel velmi složitou a těžkou životní situací a ani na chvíli ho nenapadlo, že by prodejem dle jeho názoru zbytečných léků mohl způsobit něčí smrt či k takové situaci dopomoci. Chtělo by se říci, že jistou míru odpovědnosti měli mít a z mého pohledu musí

mít rodiče, ale kontrola téměř dospělého člověka: ve vztahu rodič versus dítě je vždy komplikovaná záležitost. Jistá míra tolerance a svobody je pak v určitém věku znakem důvěry ve správné chování, rozpoznání špatného od dobrého a tím posilování zdravého vztahu v rodině.

Dovolte mi na závěr jistý přírůstek, který asi plně vystihuje pocity obyčejného člověka, policisty a otce: „Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech.“

Konflikt zájmů/Conflict of Interest:

Autor prohlašuje, že v souvislosti s tímto článkem je bez konfliktu zájmů.

Corresponding author:

npor. Mgr. Pavel Mrzena,

e-mail: pavel.mrzena@pcr.cz

Policie České republiky, Služba kriminální policie a vyšetřování, Územní odbor Tábor, Soběslavská 2763, 390 05 Tábor

Abstract:

The article deals with the death of a young person, a student who, due to his reckless behavior and coincidence of unfortunate circumstances, died as a result of an overdose of prescription drugs. In this case, both the development and mood of society can be clearly seen, especially among young people, as well as the unlimited possibilities of obtaining drugs and other addictive substances, which due to uncontrolled consumption lead to the consumption of a deadly cocktail, which results in death.

Keywords:

student; drugs; Tramal; Rivotril; Internet connection; e-mail communication; post office